

Kansallinen sisäilma ja terveys -ohjelma

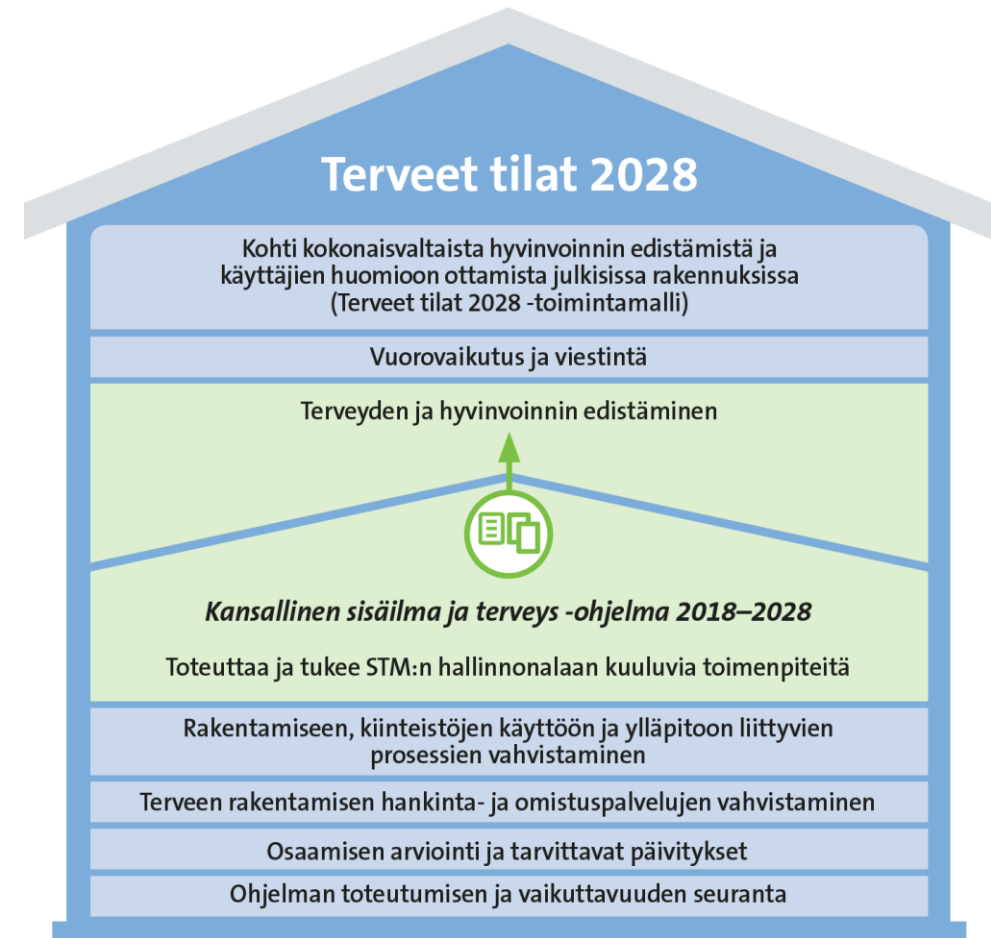
TT28-ajankohtaispäivä 10.6.2021

Anniina Salmela

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

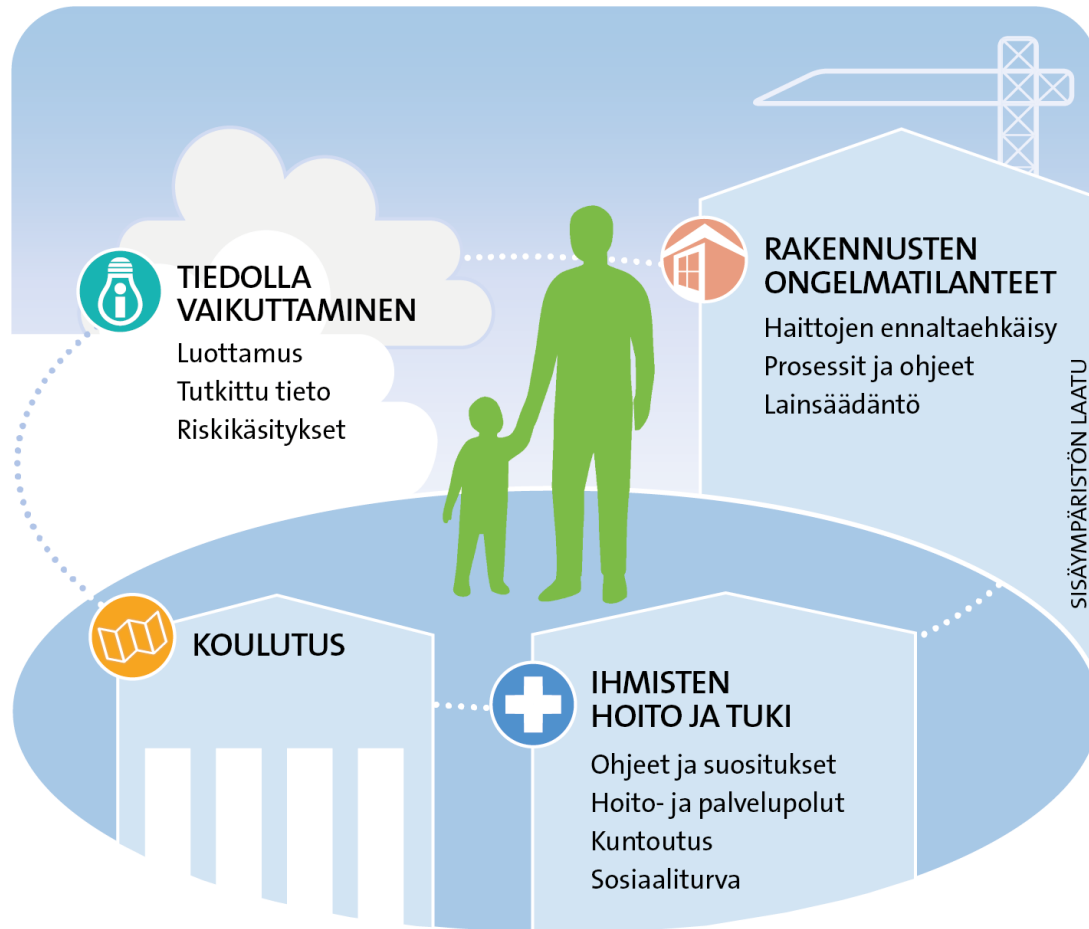
Kansallinen sisäilma ja terveys -ohjelma

- Yhtenä Terveet tilat 2028 -ohjelman toteuttajana terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen osa-alueella.
- Kansallista sisäilma ja terveys -ohjelmaa koordinoi Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, ja työhön osallistuvat aktiivisesti Työterveyslaitos, Filha ry, Hengitysliitto, Allergia-, Iho- ja Astmaliitto sekä Sisäilmayhdistys ry.

Lähde: Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2018

Ohjelma vaikuttaa neljällä osa-alueella

Lähde: Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2018

- Kansallisen sisäilma- ja terveys-ohjelman tavoitteena on edistää terveyttä ja hyvinvointia vähentämällä sisäympäristöön liittyviä haittoja Suomessa.
- Ohjelman päätavoitteen saavuttamiseen vaikuttavat myös rakentamiseen, kiinteistöjen käyttöön ja ylläpitoon liittyvien prosessien vahvistamiseen liittyvät toimet.

Poimintoja aiemmin ohjelmassa toteutetuista

Osa-alue 2: Rakennusten ongelmatilanteet

- Altistuminen sisäympäristössä – yleisyys Suomessa ja Pohjoismaissa -katsaus
- Teolliset mineraalikuidut toimistotyyppisissä työtiloissa -katsaus
- Kansallinen sisäilma ja terveys -ohjelma 2018–2028: Parempaa terveysvaikutusten arviointia ja potilaiden hoitoa -artikkeli
- Minikatsaus väistö- ja erityispuhtaista tiloista
- Hyvä sisäilma -suositus: Suositus ilmanvaihdosta rakennuksen käyttöajan ulkopuolella
- Ohjeistus rehtoreille sisäilmatilanteeseen
- Terveet tilat 2028 -toimintamallin kirjoittaminen ja kehitys sekä alueelliset työpajat
- Uusi sisäilmakysely oppilaille on otettu käyttöön
- Sisäilmakyselyiden käytöstä ongelmatilanteiden selvittelyssä tuotettu lisää tutkimustietoa

Poimintoja aiemmin ohjelmassa toteutetuista

Osa-alue 3: Ihmisen hoito ja tuki

- Oireilu sisäympäristössä -verkkosivut
- Tietoa oireilusta sisäympäristössä terveydenhuollon ammattilaisille -tietokortti
- Pitkittyneet oireet – tie kohti toimintakyvyn palautumista -ohje
- Terveydenhuollon asiantuntijaryhmä perustettu, kannanotot
- Selvityksen terveydenhuollon ammattilaisten koulutustarpeista
- Kansallinen sisäilmakartoitus 2018 -väestökysely mm. sisäilmaan liittyvistä terveysvaikutuksista ja - käsityksistä
- **Osa-alue 4: koulutus**
- Sisäilma työpaikalla -verkkomateriaali
- Terveydenhuollon asiantuntijoiden koulutus sairaanhoitopiireittäin
- Koulutukset ja webinaarit rakennusterveyden asiantuntijoille ja työpaikan toimijoille

Terveysthuollon ammattilaisten työtä on tuettu koulutusten ja uuden tiedon avulla

Työterveyslaitos ja Filha ry selvittivät, miten sisäympäristössä oireilu näyttäytyy terveydenhuollossa.

- Selvityksen mukaan sisäympäristössä oireilevien tilannetta pystytään hyvin auttamaan terveydenhuollossa silloin, kun oireilu on lieväästeista. Vaikeasti oireilevien auttamiseksi kaivataan lisää keinoja terveydenhuollossa.

Raportti: Työntekijöiden oireilu sisäympäristössä – työterveyshuollon näkökulma

Selvitys: Sisäympäristössä oireilevien hoito- ja palvelupolkujen nykytila perusterveydenhuollossa ja erikoissairaanhoidon keuhkoklinikoissa

Terveysthuollon ammattilaisille järjestettiin myös koulutuksia

- Filha ry, Työterveyslaitos ja THL toteuttivat Lääkäripäivillä ja Pohjolan lääkäripäivillä kurssin ”Sisäilmako ahdistaa – millä avaan pelin?”.
- Filha ry:n sairaanhoitopiirien koulutukset vuodelle 2021 ovat käynnistyneet. Terveysthuollon ammattilaisille on lisäksi avattu koulutusmateriaalia sisältävä videokirjasto.

Terveysthuollon asiantuntijaryhmä on ottanut kantaa erityispuhtaisiin tiloihin

- Asiantuntijaryhmän mukaan erityispuhtaiden tilojen käytölle ei ole lääketieteellisiä perusteita, eikä niitä tulisi käyttää ennen kuin niiden pitkäaikaisvaikutukset terveyteen ja hyvinvointiin on selvitetty.
- Erityispuhtaiden tilojen käytön sijasta tulisi ennaltaehkäisevästi ja monipuolisesti tukea sisäympäristöissä oireilevia.
- Erityispuhtaiden tilojen käyttöä ei tule keskustelussa sekoittaa väistötilanteisiin.

Kannanotto: Sisäympäristöissä oireilevien siirto erityispuhtaisiin tiloihin – riskit ja selvitystarpeet

Aiempi kannanotto ”Sisäilmasairaus”-termin käytöstä.

Työpaikoille tuotettiin tietoa ja luotiin mahdollisuuksia uuden oppimiseen

- Työterveyslaitos selvitti haihtuvien orgaanisten yhdisteiden (VOC) pitoisuuksia toimistotyyppisissä työtiloissa. Selvityksen mukaan kaikkien aineistossa olleiden yhdisteiden tavanomaiset pitoisuudet sisäilmassa osoittautuivat varsin pieniksi. Ne olivat huomattavasti eurooppalaisten ja saksalaisten terveysperusteisten raja-arvojen ja Suomen asumisterveysasetuksen toimenpiderajojen alapuolella.
- THL selvittää vastaavasti omassa katsauksessaan haihtuvien orgaanisten yhdisteiden (VOC) pitoisuuksia asunnoissa.

Katsaus: Haihtuvat orgaaniset yhdisteet toimistotyyppisissä työympäristöissä – Päästölähteet, mittausmenetelmät, pitoisuustasot ja terveysvaikutukset

Aiemmin julkaistu katsaus teollisista mineraalikuiduista toimistotyyppisissä ympäristöissä.

Rakennusterveyden asiantuntijoille ja työpaikkojen toimijoille tarjottiin koulutusta

- Työterveyslaitoksen Päivätä tietosi työpaikan sisäilma-asioista -webinaari järjestettiin toukokuussa.
- Seuraava vastaava webinaari järjestetään 5.10.2021. Ohjelmaan voi tutustua ja mukaan ilmoittautua Työterveyslaitoksen verkkosivuilla olevan koulutuskalenterin kautta.

Ohjelman uusimpia tuotoksia esiteltiin Sisäilmastoseminaarissa

- Sähköiset järjestelmät osana kuntien hyviä käytäntöjä sisäilmaprosessissa; Anniina Salmela, THL
- Kansallinen sisäilmakartoitus 2018: Väestön tiedot kosteusvauroihin liittyvistä sairauksista; Anne Karvonen, THL
- ”Sisäilmasairaus”-termin käytölle ei ole lääketieteellisiä perusteita - oireilevia tulee auttaa tukeutuen parhaaseen lääketieteelliseen tietoon; Aki Vuokko, Työterveyslaitos
- Työntekijöiden oireilu sisäympäristössä, työterveyshuollon näkökulma; Aki Vuokko, Työterveyslaitos
- Toimistotyypisten työpaikkojen sisäilman VOC-pitoisuuksien kartoitus ja viitearvojen päivitys; Hanna Hovi, Työterveyslaitos
- Posterit: Kansallinen sisäilma ja terveys -ohjelman: vuosi 2020; Anniina Salmela, THL
- Posterit: Selvitys sisäympäristössä oireilevien hoito- ja palvelupolkujen nykytilasta perusterveydenhuollossa ja erikoissairaanhoidon keuhkoklinikoissa; Hanna Renkola, Filha ry
- Posterit: Sisäilman epäpuhtauksille altistuminen ja tehdyt toimet Pohjoismaissa -yhteenveto; Hanna Leppänen, THL

Ulostulot 12/2020-5/2021

- Katsaus: Haihtuvat orgaaniset yhdisteet toimistotyyppisissä työympäristöissä – Päästölähteet, mittausmenetelmät, pitoisuustasot ja terveysvaikutukset
- Raportti: Työntekijöiden oireilu sisäympäristössä – työterveyshuollon näkökulma
- Selvitys: Sisäympäristössä oireilevien hoito- ja palvelupolkujen nykytila perusterveydenhuollossa ja erikoissairaanhoidon keuhkoklinikoissa
- Artikkelit (Y&T-lehti): Sisäilma ja sairastumisen riski – faktaa ja fiktioita
- Blogi: Ota työkyky rohkeasti puheeksi myös sisäilmatilanteissa
- Blogi: Sisäilma sydämen lähelle
- Blogi: Sisäilman toksisuuden testaus ei ratkaise sisäilmaongelmia
- Blogi: Sparraamalla sisäilmaryhmän toimintatavat paremmiksi
- Ohje 12/2020: Ohjeistusta rehtoreille sisäilmatilanteen hallintaan

*Lisätietoja:
thl.fi/sisailmaohjelma
anniina.salmela(at)thl.fi*

Työterveyslaitos

